

Vabilo

V okviru **Etnološkega tabora treh dolin** se bo **med 22. in 27. septembrom** na Solčavskem zvrstil niz predavanj priznanih raziskovalcev in strokovnjakov s področij etnologije, kulturne antropologije in konzervatorstva. Predavanja bodo odprta za javnost, po vsakem predavanju pa bo tudi priložnost za diskusijo in dialog. Verjamemo, da so vsebine aktualne in zanimive za širok krog slušateljev, zato vas vljudno vabimo k udeležbi!

Vsa predavanja so **brezplačna**, zaradi priporočil NIJZ pa je zaželena **predhodna najava** na ana.svetel@ff.uni-lj.si ali na številko 031-789-362.

Predavanja bodo potekala v **občinski dvorani Zadrúžnega doma**.

***

Tabor organizira Oddelek za etnologijo in kulturno antropologijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani v sodelovanju z Občino Solčava.

Dogodki bodo izvedeni v skladu s priporočili NIJZ.

Program in povzetki:

Torek, 22. 9., 17.00

Uvodni pozdrav: Nagovor županje in organizatorjev.

dr. Rajko Muršič: Etnologija, njena metoda in vloga v svetu: vsakdanja uporabnost vede o načinih življenja

Predavatelj bo najprej predstavil kratko zgodovino etnologije, ki se je začela v prvi polovici 18. stoletja, nato bo strnjeno prikazal njeno metodo, ki se je razvijala skozi ta čas. V ospredju bo prikaz tehnik opazovanja s soudeležbo, ki so jih razvijali britanski in ameriški raziskovalci v kulturni in socialni antropologiji, posebej pa se bo dotaknil tudi raziskovalnih tehnik, ki smo jih doslej uporabljali tudi v

slovenski etnologiji in zaradi svoje prožnosti omogočajo vsestransko uporabo pridobljenih izkušenj in znanj o načinih življenja. Kako vse je mogoče uporabljati vednost o vsakdanjem življenju, bo predstavil v sklepnem delu predavanja, ko bo podal nekaj primerov prizadevanj po uporabi etnografskih izkušenj in znanj.

Marko Slapnik, Urška Lenar, Mojca Ošep: Solčavsko – pogledi domačinov

Domačini bodo osvetlili različne poglede na Solčavsko, ki so v preteklosti uravnavali razvoj posameznih domačij in območja. Dojemanje intrinzične vrednosti narave in spoštljiv odnos do vrednot prednikov sta narekovala tudi razvojne in gospodarske odločitve. Zaradi redke poselitve, ohranjanja tradicionalnega načina življenja in čuta domačinov za gospodarjenje z naravo se v Robanovem kotu še vedno ohranja pristen stik z dediščino. Zapisi Robanovega Joža ponujajo izjemen vpogled v življenje skromnega kmečkega človeka izpod planin, ki se zaveda potrebe po varovanju narave in ohranjanju izročila prednikov. Ob bok tradicionalnemu stavbarstvu pastirskih in lovskih koč na bližnjih pašnih planinah bo prikazana zgodovina planinskega pašnika na Okrešlju, od 1875, ko je bila postavljena prva planinska koča, do danes, ko se gradi tretja. Sprašujejo se: Ali smo se kot družba iz izkušenj prednikov kaj naučili? Bodo zanamci z odobravanjem presojali naša dejanja? Kako omogočiti domačinom in obiskovalcem pristen osebni odnos z naravnim in kulturnim okoljem, ki vodi preko spoštovanja do varovanja?

Sreda, 23. 9., 8.30 – 11.15

dr. Vito Hazler: Kulturna dediščina Solčavskega z Robanovim kotom, Logarsko dolino in Matkovim kotom

Območje Solčavskega z Robanovim kotom, Logarsko dolino in Matkovim kotom sodi med

najpomembnejša naravna in kulturna območja Alp in Karavank. V virih se kmetija Logar v Logarski dolini prvič omenja leta 1426, vendar nekateri menijo, da so bili dolina in drugi deli Solčavskega poseljeni že bistveno prej. Stoletna poselitev z do današnjih dni ohranjenimi izvornimi družinami je razvijala v navezavi na živinorejsko, zasebno pašno planinsko, lesno prodajno, omejeno poljedelsko in od 2. polovice 19. stoletja dalje na donosno turistično dejavnost, ki je zlasti Logarsko dolino in deloma Robanov kot zaznamovala tudi v stavbni podobi. Zaradi svojih naravnih, krajinskih in kulturnih posebnosti so deli Solčavskega tudi predmet naravovarstvenih in spomeniškovarstvenih obravnav in varovanja, praviloma v sodelovanju z domačini in pristojnimi lokalnimi oblastmi.

Božena Hostnik in Barbara Klanšek (Zavod za varstvo kulturne dediščine, Celje): Predstavitev treh dolin z vidika varovanja kulturne dediščine

Prispevek bo predstavil pojem kulturne dediščine ter različne zvrsti dediščine na obravnavanem območju treh dolin. Skozi predstavitev nekaterih primerov uspešnih prenov ter tudi neprimernih posegov bo pa predstavljeno delo Zavoda za varstvo kulturne dediščine.

Andraž Magajna (dokumentacija Oddelka za etnologijo in kulturno antropologijo): O postopkih zbiranja etnografskega gradiva

V kratkem predavanju bodo predstavljeni pomen in smisel informacijsko-dokumentacijske dejavnosti ter primeri uporabe arhivskega in dokumentarnega gradiva pri etnografskih raziskavah. Udeleženci se bodo seznanili z načini dokumentiranja, tehničnimi in vsebinskimi vprašanji ter različnimi nameni zbiranja in uporabe gradiva. Pozornost bo posvečena tudi pomenu metapodatkov in geslovnikov.

Četrtek, 24. 9., 8.30 – 10.00

dr. Miha Kozorog: Antropologija in ekologija meje (na primeru Goričkega)

Antropologija se je mejam podrobneje posvetila v 1990. letih, v času velikih geopolitičnih sprememb. Meja je bila prepoznana kot potencial za prevpraševanje identitet, razmerij moči in delovanja države; v zadnjem času zbuja pozornost kot ekološki dejavnik. Omenjenih vidikov meje se bomo v luči večvrstne etnografije dotaknili s primeri z Goričkega.

Petek, 25. 9., 8.30– 10.45

dr. Jaka Repič: Ekologija in odročnost gorskega okolja v času pospešenih sprememb

Gorsko okolje je bilo dolgo časa sinonim za odročnost, posebej v gosto naseljenih regijah sveta, kakršna je Evropa. Življenje pod gorami in z gorami je deležno pogoste fascinacije, ki jih spremljajo podobe narave, odmaknjenosti in stabilnosti. V sodobnem času »pregrevanja« in »pospešenih sprememb«, kot temu pravi Thomas Hylland Eriksen, pa se prav v evropskih Alpah okoljske spremembe dogajajo izredno hitro. Predavanje bo obravnavalo, kako ljudje zaznavajo in razumejo okoljske spremembe ter prilagajajo svoja življenja.

Marko Senčar Mrdakovič: Življenje v dolini Pitztal in pogledi v prihodnost: Preoblikovanje ledenika Pitztal v času "podnebnih sprememb"

Ledenik Pitztal in zimski turizem velikemu deležu prebivalcev v dolini predstavljata temeljne ekonomske pogoje za njihov obstoj v domačem kraju. Dejstvo, da se ledenik Pitztal v zadnjih letih

občutno manjša, ter, da si smučarske prostore in vodne vire lastijo podjetniki, ki ne prihajajo iz doline, domačine postavlja v negotov položaj. Predavatelj bo prek spoznanj iz politične ekologije preizpraševal - komu pripada gorovje?

Sobota, 26. 9., 8.30 – 10.45

dr. Alenka Bartulović: Odnosi s središči: Od drugačenja do opolnomočenja?

Predavanje se osredinja na odnos med centri in periferijami v evropskem prostoru. Posebna pozornost bo namenjena procesom konstrukcije "bližnjih Drugih", ki razkrivajo persistentna družbena razmerja moči. V ospredju bo zlasti premislek o transformacijah urbano-ruralnih relacij v post-jugoslovanskem prostoru, predavanje pa bo naslovljeno tudi nove strategije opolnomočenja evropskih obrobij (npr. novi regionalizmi v EU).

Katarina Žakelj (CIPRA): Mi, Alpe - vpogled v delo CIPRE Slovenija

Prizadevanje za trajnostni razvoj gorskih območij, ohranjanje naravne in kulturne dediščine ter gorske krajine, spodbujanje prehoda na nizkoogljično družbo, vzpostavitev in uveljavljanje Alpske konvencije imajo skupni imenovalac - društvo za varstvo Alp.

Nedelja, 27. 9. ob 14.00, pod Plesnikovim brestom (v primeru slabega vremena v občinski dvorani zadružnega doma)

Javna predstavitev raziskovalnih izsledkov udeležencev tabora

Udeleženci in udeleženke tabora bodo predstavili potek raziskovalnega dela, zbrano gradivo in izsledke svojega etnografskega dela na Solčavskem.

